

BINNENLANDSE VEILIGHEIDSDIENST

FA 2083/12
'S-GRAVENHAGE, 8 November 19 50
Javastraat 68

No. 94657

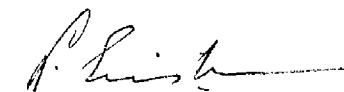
Bijl.: twee

Betr.: D.S.O. "Pericles" enz.

GEHEIM

Ik heb de eer Uwe Excellentie hiernevens aan te bieden copie van mijn geheime brief met bijlage van heden, no.94657, gericht aan de Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, naar de inhoud waarvan ter bekorting verwezen moge worden.

HET HOOFD VAN DE DIENST,

Mr L. Einthoven.

AAN:
Z.E. de Minister President,
Z.E. de Minister v. Binnenlandse Zaken,
Z.E. de Minister v. Buitenlandse Zaken,
te
'S-GRAVENHAGE.

GEHEIM - RAPPORT

Op initiatief van de (communistisch georiënteerde) Democratische Studenten Organisatie "Pericles" is in de laatste maanden van 1949 een "Werkgroep Azië" opgericht onder leiding van de Amsterdamse Hoogleraar Dr W.F.WERTHEIM. Op bestuursvergaderingen van de D.S.O. "Pericles" is in October 1949 van gedachten gewisseld over deze Werkgroep.

De bijeenkomsten zouden om de veertien dagen te Amsterdam gehouden worden ten huize van de Indonesische communist R.SUNITO, voorzitter van het hoofdbestuur der "Perhimpunan Indonesia" (P.I.). Onder leiding van Prof. Wertheim zou dan gesproken worden over verschillende Aziatische landen, met "volksdemocratische voorlichting".

Aanvankelijk bestond er voor deze samenkomsten nogal belangstelling; sedert is het aantal deelnemers evenwel teruggelopen tot 15 à 20, namelijk leden van "Pericles" en enkele communistische leden van de Amsterdamse studentenvereniging "Chung San Hui".

Het geringe aantal deelnemers kan echter geen maatstaf opleveren bij beantwoording van de eventuele vraag welke invloed er van deze Werkgroep uitgaat. Meer van belang is wat op de bijeenkomsten verkondigd wordt en naar buiten uitgedragen kan worden.

Tijdens een op 5 October j.l. gehouden samenkomst van de "Werkgroep Azië", thans ten huize van meergenoemde hoogleraar, is door hem in tegenwoordigheid van negentien studenten een "volksdemocratische voorlichting" gegeven over "De positie van de vrouw in Azië". In zijn causerie heeft Prof. Wertheim dit onderwerp, waar van de bewoordingen geen politieke strekking deden vermoeden, benoemen om "politieke stellingen" te verkondigen, namelijk:

"Zij, die zeggen dat de vrouw geen capaciteiten heeft om verschillende functies in de maatschappij te vervullen, zijn dezelfde die dit van bepaalde rassen en van de arbeidersklasse zeggen.

"Men zegt, dat de vrouw afhankelijk is van de man, zowel economisch "sexueel als op ander gebied. Echter is de man evengoed afhankelijk van de vrouw, net zo als de ondernemers afhankelijk zijn van de arbeiders en omgekeerd.

"De man heeft door zijn kracht - fysiek - de macht om de vrouw "uit te buiten, net zo als de ondernemers de macht hebben om de arbeiders uit te buiten.

"Een van de voornaamste factoren waarom de vrouw deze uitbuiting "accepteert is omdat de Kerk haar dat heeft bijgebracht, net zo als de arbeiders door de Kerk kunstmatig dom worden gehouden.

"Excessen als gebonden voeten - sluiers - polygamie - prostitutie komen alleen voor in de gegoede kring van de burgerlijke maatschappij. Niet echter bij de arbeiders, want die kunnen het "zich niet veroorloven. Enz. enz."

Prof. Wertheim besloot zijn inleiding met een belichting van de vrouwen-emancipatie in Indonesië, die volgens hem zo'n grote vlucht heeft genomen, omdat de man haar accepteerde als medestrijdster in de nationale vrijheidsstrijd. Hieruit kan men leren - aldus Wertheim - hoe belangrijk de vrouwen-emancipatie is voor elke revolutionaire beweging. Wint men de moeder, dan wint men ook de kinderen.

Deze extremistische voorlichting past geheel bij de politieke opvattingen van Prof. Wertheim en ook geheel in het kader van "Pericles".

Met ingang van het studiejaar 1950/51 heeft de vereniging haar programma voor deze periode te Amsterdam ingezet met een contactavond en filmvoorstelling (de Russische film: "De vermiste Piloot"). Op de bewuste avond bevonden zich onder de 100 belangstellenden ook Indonesiërs (7), Indo-Chinezen (4), Indische Nederlanders (3) en West-Indiërs (6).

Van deze gelegenheid zij tevens gebruik gemaakt te wijzen op de verhoogde activiteit van de Federatie van Vooruitstrevende Studentenverenigingen, waarvan de D.S.O. "Pericles" deel uitmaakt.

De twee andere bij genoemde federatie aangesloten studentenorganisaties, t.w. "Antithese" te Leiden en de "Progressief Democratische Studentenvereniging" (P.D.S.V.) te Delft, hielden eveneens begin October j.l. een vertoning van Russische films voor studenten.

Mogelijk is deze verhoogde activiteit een uitvloeisel van besluiten, die in Augustus j.l. te Praag zijn genomen op het congres van de I.U.S., waarbij zoals bekend meerbedeelde federatie is aangesloten. Bevestiging voor deze gedachtengang zou gevonden kunnen worden in het feit, dat kortgeleden door een plotseling naar boven gekomen comité te Amsterdam een gratis filmvoorstelling is gegeven. Vertoond werd de film "Opbouw van Hongarije". Daarbij is het woord gevoerd door twee Indonesiërs, die vorenbedoeld congres hebben bijgewoond.

7-11-1950.